

עלות תאונות עבודה: מה מגיע לנפגע מ"ענף נפגעי תאונות" במוסד לביטוח לאומי

מאת ד"ר אבי גריפל

את התשלום מהמעביד. עובד עצמאי אינו זכאי לדמי פגיעה בעד 12 הימים הראשונים. נציין כי בעבר תשלום דמי הפגיעה היה ניתן לתקופה של עד ששה חודשים, רק בשנים האחרונות צומצמה התקופה לשלושה חודשים בלבד.

נמלאות נכות מעבודה

קצבה: קצבה חודשית לפי דרגת נכות רפואית בשיעור יחסי לשכר ולדרגת הנכות. למקבלי קצבת נכות מעוטי הכנסה ניתנת השלמת הכנסה על-פי כללי "הבטחת הכנסה" של המוסד.
מענק: מענק בסכום השווה ל-43 קצבאות חודשיות.
קצבה מיוחדת: סיוע כספי להחזקה אישית ולנסיעות עד למקסימום הקבוע בחוק.
מענק מיוחד: סיוע לרכישת רכב (בתנאים מיוחדים), וכן סיוע לפתרון דיור ורכישת אבזרים מיוחדים הנובעים מהנכות.
מענק עקב פטירה שלא כתוצאה מהפגיעה: בגובה 60% מקצבת הנכות המלאה, בשני תשלומים.

נמלאות תלויים בנפגעי עבודה

קצבת תלויים: מ-40% עד 100%, לפי מספר הילדים, מהקצבה המלאה שהיתה מגיעה למבוטח אילו היה נכה שדרגת נכותו 100%, ניתנת השלמת הכנסה למקבלי קצבת תלויים מעוטי הכנסה על-פי כללי "הבטחת הכנסה" של המוסד.
מענק תלויים: מענק בשווי 36 חודשי קצבת תלויים.
מענק נישואין: מענק בשווי 36 קצבאות חודשיות המשולם בשני תשלומים: הראשון לאחר יום הנישואין והשני בתום שנתיים מיום הנישואין (הזכות לגמלת תלויים פוקעת).
דמי מחיה ליתומים: קצבה בשיעור 9% מהסכום הבסיסי (8,074 ש"ח בשנת 2010).
מענק בר-מצווה: 2/3 מהסכום הבסיסי (8,074 ש"ח בשנת 2010).
מענק עקב פטירה: מענק חד-פעמי בסכום השווה לסכום הבסיסי (8,074 ש"ח בשנת 2010).

מי נושא בנטל של התשלומים?

הנושאים בנטל הפיצוי לנפגעים, הטיפול הרפואי, והוצאות לשיקום הם המעסיקים, אשר משלמים ביטוח לאומי עבור העובדים המועסקים על ידם (עצמאי משלם את הביטוח עבור עצמו). בעבר, תקציב ענף נפגעי תאונות עבודה (תקבולי הענף לעומת התשלומים) היה מאוזן, ואף נותרו רזרבות לעתיד. המצב כיום שונה בתכלית: בשנה האחרונה היה לענף זה גרעון שנתי בסדר גודל של מיליארד ש"ח! משמעות הדבר היא שענפים אחרים של הביטוח הלאומי מסבסדים את עלות תאונות העבודה מהמעסיקים. הסיבה לגרעון היתה שמידי שנה גדלים תשלומי המוסד בגין נכים ושאיירים המתווספים למערכת, ומספר המצטרפים גדול ממספר אלה המפסיקים לקבל גמלאות. אין מנוס, לפיכך, בטווח הארוך, להעלות בצורה ניכרת את הפרמיה שמשלם המעביד לביטוח הלאומי, כדי לשמור את הענף הזה מאוזן.

ענף נפגעי עבודה במוסד לביטוח לאומי

המוסד לביטוח לאומי שהוקם על-פי חוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), התשנ"ה-1995, אחראי, בין היתר, על ביטוח, ריפוי ושיקום של נפגעי עבודה. כל עובד שכיר מבוטח, למעשה, בענף תאונות עבודה במוסד לביטוח לאומי - גם אם מעבידו לא הצהיר עליו ולא שילם עבורו למוסד. במסגרת זו הוא זכאי לדמי פגיעה (לתקופת היעדרות מ-3 ימים ועד 13 שבועות), קצבה או מענק נכות, קיצבת תלויים לבני משפחת הנפגע במקרה מוות, כיסוי הוצאות הטיפול הרפואי הנובע מהפגיעה בעבודה, ושירותי שיקום מקצועי לנכים שאינם מסוגלים לעבוד בעבודתם הקודמת.

כל עובד שנפגע בעבודתו וכתוצאה מהפגיעה איבד את כושר העבודה ליותר משלושה ימים, יכול להגיש טופס תביעה לקבלת דמי פגיעה מענף נפגעי עבודה. המוסד לביטוח לאומי מפרסם סטטיסטיקה של התביעות שהתקבלו, ושל אלה שאושרו לתשלום. פרסומי המוסד מהווים את המקור העיקרי למידע על תאונות העבודה בארץ.

למוסד סניפים בערי הארץ, בהם מטפלים פקידי תביעות בתביעות נפגעים בתאונות עבודה ומחלות מקצוע. במקרה של חשש לנכות, המוסד לבטוח לאומי מפעיל ועדות רפואיות שמתפקידן לקבוע את דרגות הנכות של נפגעים בעבודה. בסניפי המוסד נמצאים גם פקידי שיקום המטפלים בהיבטים השונים של שיקום הנפגע, ומפנים אותו במידת הצורך למחלקת השיקום של המוסד, בה מסייעים לנפגע לרכוש מקצוע חדש. לנפגעים קשה מסייעים בעת הצורך גם על-ידי מענקים כספיים לצורך התאמת תנאי מגורים, רכישת אביזרי-עזר, ורכישת רכב. להלן פירוט התשלומים והגמלאות להם זכאים נפגעי תאונות בעבודה ובדרך אל העבודה וממנה.

גימלאות נפגעי עבודה

טיפול רפואי: ריפוי, החלמה ושיקום רפואי באמצעות קופות החולים.

דמי פגיעה: תשלום בגין תקופת אי-כושר לעבודה כתוצאה מהפגיעה, לתקופה מרבית של 13 שבועות ממחרת יום הפגיעה, המחושב לפי ימים, על בסיס 75% מהשכר החייב בדמי ביטוח ברבע השנה שלפני הפגיעה, בניכוי מס הכנסה, דמי ביטוח לאומי ודמי ביטוח בריאות. סכום דמי הפגיעה ליום מוגבל במקסימום (ניתן לשלם דמי פגיעה חלקיים בהתאם לכללים שנקבעים בחוק). בעד שני הימים הראשונים שלאחר יום הפגיעה לא משולמים דמי פגיעה, אלא אם הנפגע לא היה מסוגל לעבוד 12 יום לפחות. בעד 12 מי הזכאות הראשונים, דמי הפגיעה המגיעים לעובד השכיר אינם ממומנים על ידי המוסד לביטוח לאומי, אלא על ידי המעביד. בפועל, המוסד משלם ישירות לעובד השכיר וגובה

הכותב הוא יועץ לניהול בטיחות במוסד לביטוח ולגיהות